



**WETENSCHAPPELIJK COMITE  
VAN HET FEDERAAL AGENTSCHAP VOOR DE VEILIGHEID  
VAN DE VOEDSELKETEN**

**ADVIES 21-2014**

**Betreft : Ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van bijlage I van het koninklijk besluit van 3 februari 2014 tot aanwijzing van de dierenziekten die vallen onder de toepassing van hoofdstuk III van de dierengezondheidswet van 24 maart 1987 en tot regeling van de aangifteplicht (Dossier SciCom Nr. 2014/19)**

Advies goedgekeurd door het Wetenschappelijk Comité op 19 december 2014.

**Samenvatting**

Het Wetenschappelijk Comité wordt gevraagd een ontwerp van koninklijk besluit te evalueren. Het ontwerp bestaat uit de toevoeging van 4 ziekten aan de Belgische lijst van aangifteplichtige ziekten: infectie door het porcine epidemische diarree coronavirus, vogelcholera, infectie door ebolavirussen en apenpokken.

In haar advies baseert het Wetenschappelijk Comité zich enerzijds op de criteria van de OIE om dierenziekten op de internationale lijst op te nemen en anderzijds op meer specifieke criteria voor België zoals de epidemiologische situatie van de ziekte, de beschikbaarheid van diagnostische tests en van een nationaal referentielaboratorium en het bestaan van wettelijke bestrijdingsmaatregelen die genomen moeten worden in het geval van vaststelling van een haard.

Het Wetenschappelijk Comité stelt voor om voorlopig te wachten om het porcine epidemische diarree coronavirus op te nemen op de Belgische lijst van aangifteplichtige dierenziekten, voornamelijk vanwege de afwezigheid van Belgische wetgeving met betrekking tot de te nemen maatregelen in geval van de vaststelling van een haard, en, op dit ogenblik, een onvoldoende kennis van de epidemiologie en van de sanitaire gevolgen van deze ziekte op Belgisch niveau. Het Comité beveelt wel aan om met de sector overleg te plegen over de te nemen maatregelen in geval van verdenking of van bevestiging van een haard in een beslag.

Het Wetenschappelijk Comité beveelt aan om vogelcholera niet op te nemen op de Belgische lijst van aangifteplichtige dierenziekten, voornamelijk vanwege de afwezigheid van de ziekte in de lijst van de OIE, omdat het geen zoönose is, wegens de afwezigheid van bewijs van internationale spreiding en de afwezigheid van een nationaal referentielaboratorium. Dit laatste kan problemen veroorzaken voor het uitvoeren van diagnostische analyse en mogelijke tegenanalyse. Indien, om andere redenen het noodzakelijk wordt geacht om vogelcholera op de lijst van aangifteplichtige dierenziekten op te nemen is het aangewezen een nationaal referentielaboratorium te identificeren dat kan instaan voor de diagnostiek.

Het Comité beveelt aan om de ebolavirussen op te nemen op de Belgische lijst van aangifteplichtige ziekten, voornamelijk op basis van het zoönotisch karakter van de

infectie, de zeer ernstige gevolgen van de besmetting bij de mens, en de mogelijke besmetting van huisdieren (varkens en honden).

Tenslotte beveelt het Comité aan om apenpokken op de Belgische lijst van aangifteplichtige ziekten op te nemen voornamelijk op basis van het voorkomen van het virus in verschillende knaagdiersoorten die gebruikt worden als gezelschapsdieren, het zoönotische karakter van de besmetting en de mogelijkheid van overdracht van het virus tussen mensen.

## **Summary**

### **Advice 21-2014 of the Scientific Committee of the FASFC on the evaluation of a draft royal decree amending Annex I of the royal decree of 3 February 2014 laying down the animal notifiable diseases.**

The Scientific Committee is asked to evaluate a draft royal decree consisting of the addition of 4 diseases to the Belgian list of notifiable diseases: porcine epidemic diarrhea coronavirus infection, fowl cholera, infection by Ebola and by monkey poxvirus.

The advice of the Scientific Committee is, at one hand, based on the criteria used by the OIE to include diseases in its international list, and, on the other hand, on more specific Belgian criteria, such as the epidemiological situation of the disease, the availability of diagnostic tests and of a national reference laboratory, and the existence of a legal basis for issuing control measures in case of declaration of an outbreak.

The Scientific Committee proposes to wait for the time being to include the porcine epidemic diarrhea coronavirus infection on the Belgian list of notifiable diseases, mainly because of the lack of standardized specific diagnostic tests, the absence of Belgian legislation concerning measures to be taken in case of an outbreak, and a current insufficient knowledge of the epidemiology and sanitary consequences of this disease in Belgium. However, it recommends strengthening communication with the sector on the measures to be taken in case of suspicion or confirmation of an outbreak on a farm.

The Scientific Committee is not in favor of the inclusion of fowl cholera in the Belgian list of notifiable diseases, mainly because of the absence of the disease in the OIE list, the lack of zoonotic character, the absence of evidence of international transmission, and the absence of a Belgian national reference laboratory, which can pose a legal problem in terms of diagnostic analysis and possible counter analysis. If, for other reasons it is considered necessary to add fowl cholera on the list of notifiable diseases, it is recommended to identify a national reference laboratory to ensure the diagnosis.

The Scientific Committee recommends the inclusion of infection by Ebola virus in the Belgian list of notifiable diseases, mainly because of the zoonotic character of the infection, the very serious consequences of human infection and the possible infection of domestic animals (pigs and dogs).

Finally, the Scientific Committee recommends the inclusion of monkeypox in the Belgian list of notifiable diseases, mainly because of the hosting of the virus in various rodent species used as pets, the zoonotic character of the infection and the potential of inter-human transmission of the virus.

## **Trefwoorden**

Dierenziekten – aangifteplichtige ziekten – porcine epidemische diarree virus -  
vogelcholera – Ebola - apenpokken

## 1. Referentietermen

### 1.1. Vraag

Dit ontwerp koninklijk besluit heeft als doel 4 ziekten toe te voegen aan de lijst van de aangifteplichtige dierenziekten die in het koninklijk besluit van 3 februari 2014 gemeld worden:

- porcine epidemische diarree. De verantwoording is dat dit coronavirus aan belang gewonnen heeft in Azië, in de Verenigde Staten in 2013 en in Canada in 2014, met economische gevolgen. Het virus is zeer besmettelijk en geeft hoge morbiditeit en mortaliteit bij biggen. Er bestaan echter nog geen gestandaardiseerde specifieke diagnostische testen;
- vogelcholera. Er wordt voorgesteld om die ziekte opnieuw toe te voegen aan de lijst omwille van exportmogelijkheden van pluimveevlees naar Japan, wat vereist dat de ziekte opnieuw aangifteplichtig wordt in België;
- ebola. Deze ziekte komt voor in de lijst van aangifteplichtige ziekten in de bijlage van Richtlijn 92/65/EEG. Deze Richtlijn betreft de veterinaire voorschriften met betrekking tot bijzondere diersoorten, d.w.z. de voorschriften waarvoor geen specifieke communautaire regelgeving geldt (advies 15-2014 van het Wetenschappelijk Comité). De omzetting van die Richtlijn is aan de gang in België. De doelstelling is om een volledige lijst met aangifteplichtige ziekten te bekomen in het koninklijk besluit van 3 februari 2014 met inbegrip van ebola waarnaar verwezen kan worden in de omzetting van Richtlijn 92/65/EEG;
- apenpokken. De verantwoording is identiek als die voor ebola.

### 1.2. Wettelijke context

3 FEBRUARI 2014 - Koninklijk besluit tot aanwijzing van de dierenziekten die vallen onder de toepassing van hoofdstuk III van de dierengezondheidswet van 24 maart 1987 en tot regeling van de aangifteplicht

24 MAART 1987 – Dierengezondheidswet en tot regeling van de aangifteplicht

Gelet op de elektronische raadpleging van de leden van de werkgroep en de besprekingen tijdens de plenaire zitting van 19/12/2014 ,

**geeft het Wetenschappelijk Comité het volgende advies :**

## 2. Advies

### 2.1. Introductie

De criteria voor opname van een dierenziekte op de lijst van de meldingsplichtige ziekten van de OIE zijn de volgende (Hoofdstuk 1.2 van de 'Terrestrial Code' van de OIE<sup>1</sup>):

---

<sup>1</sup> URL: [http://www.oie.int/index.php?id=169&L=0&htmfile=chapitre\\_criteria\\_diseases.htm](http://www.oie.int/index.php?id=169&L=0&htmfile=chapitre_criteria_diseases.htm)

Basicriteria	Parameters
<b>Internationale verspreiding</b>	Werde ten minste drie maal een internationale verspreiding bewezen? <b>OF</b> Werde het statuut van vrij land van die ziekte erkend of is dit statuut imminent voor meer dan drie landen met gevoelige dierenpopulaties? <b>OF</b> Heeft, op basis van de jaarlijkse verslagen die aan de OIE worden gestuurd, een significant aantal landen met gevoelige dierenpopulaties de afwezigheid van de ziekte tijdens meerdere opeenvolgende jaren verklaard ?
<b>Zoönotisch potentieel</b>	Werde de overdracht op de mens bewezen ? (behalve artificiële omstandigheden) <b>EN</b> Hebben de besmettingen bij de mens ernstige gevolgen ? (dood of verlengde ziekte)
<b>Significante verspreiding in naïeve populaties</b>	Is de ziekte verantwoordelijk voor een significante mortaliteit op land- of zoneniveau? <b>OF</b> Is de ziekte verantwoordelijk voor een significante morbiditeit op land- of zoneniveau?
<b>Opkomende dierenziekten</b>	Stelt de ziekte een blijkbaar zoönotische karakter of een snelle verspreiding voor ?

In haar advies baseert het Wetenschappelijk Comité zich enerzijds op de internationale criteria van de OIE. Niettemin, om dierenziekten in een nationale lijst op te nemen, in dit geval België, is het noodzakelijk aanvullende voorwaarden te beschouwen die van toepassing zijn voor de eigen context van het land. Het gaat namelijk over :

- de epidemiologische toestand van de ziekte (afwezige (exotische), sporadische, etc. ziekte) ;
- de beschikbaarheid van gevalideerde diagnostische opsporings- en bevestigingstests en het bestaan van een nationaal referentielaboratorium ;
- het bestaan van een wetgeving om preventieve en, in geval van een haard, bestrijdingsmaatregelen te kunnen nemen.

Al deze criteria worden in aanmerking genomen bij het opstellen van dit advies over de opname van de voorgestelde dierenziekten op de Belgische lijst van aangifteplichtige dierenziekten.

## **2.2. Infectie door het porcine epidemische diarree coronavirus (porcine epidemic diarrhea : PED)**

Het PED-virus is een *Alfacoronavirus* van de familie van *Coronaviridae*. Dit virus is gekend sinds de jaren 70 in Europa, namelijk in België. Het virus veroorzaakt diarree bij biggen, maar heeft geen zoönotisch karakter (Pensaert en Debouck, 1978; advies ANSES nr. 2014-SA-0087). In de jaren 1980 was er een zeer grote verspreiding van het virus in de Europese varkenspopulatie. Vanaf de jaren 1990 komt het virus minder voor in Europa (Pensaert en Van Reeth, 1998) met nog enkele sporadische gevallen op het einde van de jaren 1990. In Azië is de aanwezigheid van het virus bevestigd met klinische symptomen van diarree bij biggen samen met verhoogde sterftecijfers (50 tot 100% sterfte bij biggen). Eind 2013 werd een variant van het PED-virus die nauw verwant is aan de Aziatische virulente stammen, geïsoleerd in de Verenigde Staten (99% homologie). Deze variant van het virus veroorzaakt ernstige epidemische diarree bij biggen en is verantwoordelijk voor meerdere miljoenen dode biggen (Saisine n°2014-SA-0087 de l'ANSES). De infectie is verspreid in meerdere landen, waaronder Canada en de Latijns-Amerikaanse landen.

Recent werden twee virussen die genetisch zeer nauw verwant zijn aan de variant van het PED-virus, maar die minder virulent zijn, geïsoleerd in Duitsland en in Italië, wat de aanwezigheid van stammen van het PED-virus die zeer verwant zijn met Amerikaanse stammen aanwijst in Europese Lidstaten (Hanke *et al.*, 2014; Alborali *et al.*, 2014).

➔ Het Wetenschappelijk Comité identificeert de volgende argumenten voor het opnemen van deze ziekte op de Belgische lijst van aangifteplichtige dierenziekten:

- (1) Er is een overeenkomst met meerdere van de criteria voor opname van ziekten in de lijst van meldingsplichtige ziekten aan de OIE: bewezen internationale verspreiding, snelle verspreiding, significante verspreiding binnen naïeve populaties, ziekte geassocieerd met een significante mortaliteit en morbiditeit in bedrijven van de getroffen landen.
- (2) Het virus is sterk besmettelijk. De snelle verspreiding van PED tussen bedrijven bij afwezigheid van controlemaatregelen wordt veroorzaakt door de zeer lage infectieuze dosis, het hoge niveau van virale excretie en de weerstand in de omgeving (Goyal, 2014 ; Jung *et al.*, 2014) alsook door de veelheid aan vormen van transmissie: via het handelsverkeer van levende varkens, mechanische vectoren (voertuigen, mensen, laarzen, etc.), de lucht<sup>2</sup> (tot 16 km), eicellen, embryo's, en via varkensvoeder (advies ANSES nr. 2014-SA-0087).
- (3) Het virus kan aanzienlijke economische verliezen veroorzaken in de varkensproductie.
- (4) Het verspreidingspotentieel van de besmetting buiten de geïnfekteerde landen is bevestigd.
- (5) Er is een risico op introductie van de ziekte in België. Immers, twee gevallen van PED werden in Duitsland aangetoond. De in deze twee gevallen geïsoleerde virussen hadden een zeer hoge genetische homologie met een Amerikaanse stam (Hanke *et al.*, 2014; Henniger et Schwartz, 2014). Twee stammen van het PED virus die verwant zijn met de Amerikaanse stammen werden ook aangetoond in Italië (Alborali *et al.*, 2014). In Frankrijk werd het risico op introductie van PED vanuit een besmet land geëvalueerd als reëel, omwille van (1) een zeer lage infectieuze dosis, (2) een grote resistentie van het virus in de omgeving en (3) een grote hoeveelheid van uitgescheiden virus door zieke dieren (advies ANSES nr. 2014-SA-0087). De aangifte van PED is verplicht geworden in Frankrijk.
- (6) Indien de virale stam zeer virulent is en hoge morbiditeit en mortaliteit veroorzaakt, is het zeer waarschijnlijk dat de ziekte op het grondgebied snel gedetecteerd zal worden. In geval van introductie van de ziekte op het grondgebied kan de verspreiding ervan voorkomen worden en kan de omvang en de duur van een eventuele epidemie gereduceerd worden bij (1) een snelle detectie van iedere PED-stam, onafgezien van zijn virulentie, op basis van passieve en actieve bewaking, (2) een snelle aangifte van de ziekte en (3) het snel nemen van controlemaatregelen (advies ANSES nr. 2014-SA-0087).

---

<sup>2</sup> URL:

[http://www.cvm.umn.edu/sdec/prod/groups/cvm/@pub/@cvm/@sdec/documents/content/cvm\\_content\\_474046.pdf](http://www.cvm.umn.edu/sdec/prod/groups/cvm/@pub/@cvm/@sdec/documents/content/cvm_content_474046.pdf)

→ Het Wetenschappelijk Comité identificeert de volgende argumenten tegen het opnemen van deze ziekte in de Belgische lijst van aangifteplichtige dierenziekten:

- (1) de afwezigheid van Belgische wetgeving betreffende de te nemen maatregelen in het geval van het vaststellen van een haard. De afwezigheid van bijkomende concrete wettelijke maatregelen na identificatie van een haard kan mogelijks onzekerheid veroorzaken voor de getroffen veehouders met betrekking tot de maatregelen die volgen op de aangifte, wat er zou kunnen toe leiden dat de motivatie tot aangifteplicht verzwakt;
- (2) de steeds frequentere identificatie van hypovirulente varianten van het virus in Europa ;
- (3) de, op dit ogenblik, onvoldoende kennis van de epidemiologie en van de sanitaire gevolgen van de ziekte in België ;
- (4) Het koninklijk besluit van 15 februari 1995<sup>3</sup> verplicht reeds de varkenshouders hun bedrijfsdierenarts te contacteren indien ze infectieuze ziekteverschijnselen of mortaliteiten vaststellen. Ook koninklijk besluit van 12 oktober 2010<sup>4</sup> verplicht de varkenshouders hun bedrijfsdierenarts te contacteren indien ze een sterke mortaliteit in hun bedrijf vaststellen;
- (5) Bovendien zijn structurele maatregelen, waaronder bioveiligheidsmaatregelen die een essentieel element zijn tegen de introductie en verspreiding van PED, reeds van toepassing volgens het koninklijk besluit van 14 juni 1993<sup>5</sup> en het koninklijk besluit van 18 juni 2014<sup>6</sup>.

Om die redenen beveelt het Wetenschappelijk Comité aan om voorlopig te wachten om deze ziekte op de Belgische lijst op te nemen. Het Comité beveelt echter overleg aan met de sector over de te nemen maatregelen in geval van verdenking of bevestiging van PED in hun bedrijf.

De dag wanneer PED toegevoegd zou worden aan de lijst van aangifteplichtige dierenziekten is het aangewezen (1) om te verifiëren dat gevalideerde en gestandaardiseerde diagnostische tests bestaan en (2) om een nationaal referentie laboratorium te identificeren dat kan instaan voor de diagnostiek.

In geval van opname op de lijst zou de correcte benaming van de ziekte " Infectie door het porcine epidemische diarree coronavirus" dienen te zijn.

### 2.3. Vogelcholera

Vogelcholera (vogelpasteurellose, *Pasteurella multocida*) is een frequente en zeer besmettelijke aandoening bij alle types van gedomesticeerde en wilde vogels (Christensen and Bisgaard, 2000). De ziekte is wereldwijd verspreid, vooral in ontwikkelingslanden. In België komt *Pasteurella multocida* nog sporadisch voor bij

---

<sup>3</sup> Koninklijk besluit van 15 februari 1995 houdende bijzondere maatregelen van epidemiologisch toezicht op en preventie van aangifteplichtige varkensziekten

<sup>4</sup> Koninklijk besluit van 12 oktober 2010 betreffende de bestrijding van de ziekte van Aujeszky

<sup>5</sup> Koninklijk besluit tot bepaling van de uitrustingsvoorwaarden voor het houden van varkens.

<sup>6</sup> Koninklijk besluit houdende maatregelen ter voorkoming van aangifteplichtige varkensziekten

leghennen, moederdieren en kalkoenen. Ze veroorzaakt regelmatig mortaliteit bij wilde vogels (ganzen, eenden, aasvogels...), wat een bron van overdracht kan zijn voor pluimveebedrijven.

Pluimveeproducten (waarvan vlees) worden niet beschouwd als risicofactor voor de overdracht van de ziekte, gezien de zwakke resistentie van *P. Multocida* (Christensen and Bisgaard, 2000).

Vogelcholera was een meldingsplichtige ziekte op de lijst van de OIE maar werd sinds 2010 uit deze lijst verwijderd. De redenen van de OIE waren de volgende: afwezigheid van bewijs van internationale verspreiding en afwezigheid van een zoönotische karakter<sup>7</sup>.

Het Wetenschappelijk Comité trekt ook de aandacht op de afwezigheid van een nationaal referentielaboratorium voor vogelcholera, wat een legaal probleem kan veroorzaken voor het uitvoeren van diagnostische analyse en mogelijke tegenanalyse.

Om deze redenen maakt het Wetenschappelijk Comité voorbehoud over de noodzaak om vogelcholera op te nemen in de lijst van aangifteplichtige ziekten. Het Comité is van oordeel dat het risico op transmissie van vogelcholera via vlees van gevogelte verwaarloosbaar is (d.w.z. dat het slechts in uitzonderlijke gevallen voorkomt) onder de Belgische productieomstandigheden en dat daaromtrent voldoende garanties kunnen gegeven worden. Indien, om andere reden het noodzakelijk wordt geacht om vogelcholera op de lijst van aangifteplichtige dierenziekten op te nemen is het aangewezen een nationaal referentielaboratorium te identificeren dat kan instaan voor de diagnostiek.

## 2.4. Infectie door Ebola virussen

Hier moet "ebola" gezien worden in zijn brede betekenis, met inbegrip van alle filovirussen die hemorragische koorts veroorzaken: (1) de virussen van het type *Ebolavirus*, met inbegrip van met name het Zaire ebolavirus, het Reston-ebolavirus, het Sudan ebolavirus, het Taï forest ebolavirus en het Soedan ebolavirus, alsook (2) de virussen van het type *Marburgvirus*, met inbegrip van het Marburgvirus zelf.

De Ebola-virussen (type *Ebolavirus*, familie van *Filoviridae*) veroorzaken een zeer ernstige hemorragische koorts bij de mens waarbij de besmetting voornamelijk plaatsvindt ofwel door de voorbereiding van bushmeat, ofwel door contact met zieke patiënten (EFSA, 2014).

Chiroptera zouden natuurlijke reservoirs van het virus zijn (Pigott *et al.*, 2014).

Het virus wordt symptomatisch doorgegeven aan niet-humane primaten.

Op de Filipijnen werd een natuurlijke infectie door het Reston-ebolavirus van het varken aangetoond, met serologische bewijzen van subklinische overdracht op werknemers die in contact met de varkens waren geweest (Eurosurveillance, 2009; Miranda and Miranda, 2011). Het Reston ebolavirus is het enige filovirus dat geen hemorragische koorts bij de mens veroorzaakt. Een experimentele gevoeligheid van het varken ten aanzien van het Zaire ebolavirus werd eveneens aangetoond: de

---

<sup>7</sup> Report of the meeting of the OIE *ad hoc* Group on notification of animal diseases and pathogenic agents - Paris 29 June – 01 July 2010



infectie is gegeneraliseerd en dodelijk met een ernstige aantasting van de longen en overdracht via de luchtwegen naar andere varkens (Weingartl *et al.*, 2013).

De hond zou aangetast worden door contact met besmette dierenkarkassen. In regio's getroffen door het ebolavirus, kunnen 26 tot 32 % van de gedomesticeerde honden seropositief zijn. De infectie blijkt asymptomatisch te zijn in die diersoort en er is geen enkele informatie over de overdracht van het virus van hond op mens (Allela *et al.*, 2005 ; Weingartl *et al.*, 2013).

➔ Het Wetenschappelijk Comité keurt het voorstel om die ziekte op te nemen in de lijst van aangifteplichtige ziekten goed, op basis van de volgende argumenten:

- (1) Het zoönotisch karakter van de infectie;
- (2) Het zeer ernstige karakter van de menselijke besmetting;
- (3) besmetting van niet-humane primaten, van chiroptera en mogelijke besmetting van huisdieren (varkens en honden).

De correcte naam die vermeld zou moeten worden in de lijst is "Infectie door ebolavirussen".

Aangezien infectie door ebolavirussen een zoönotische ziekte is en gezien die ziekte meerdere diersoorten kan besmetten, wordt aanbevolen om de ziekte te plaatsen onder 1° Zoönotische ziekten ongeacht de soort : a) Virale zoönoses: -zoönosen verwekt door niet-humane primaten (bijv. ebola, apenpokkenvirus) en niet onder punt 17° Bij de niet-humane primaten.

## 2.5. Apenpokken

Het monkeypox wordt veroorzaakt door een *Orthopoxvirus* van de familie van de *Poxviridae* (Chastel, 2009). Dit virus, dat verwant is aan variola, komt natuurlijk voor in niet-humane primaten. Het virus is echter zoönotisch en overdracht tussen mensen is ook aangetoond. Het virus werd binnengebracht in de Verenigde Staten in 2003 door besmette wilde knaagdieren van Afrikaanse afkomst. Die knaagdieren hebben vervolgens prairiehonden besmet die gehouden worden als gezelschapsdieren en het virus heeft menselijke besmettingen veroorzaakt (Guarner *et al.*, 2004).

➔ Het Wetenschappelijk Comité keurt het voorstel om die ziekte op te nemen in de lijst van aangifteplichtige ziekten goed, met de volgende argumenten:

- (1) voorkomen van het virus in verschillende soorten van knaagdieren die gebruikt worden als gezelschapsdieren,
- (2) het zoönotisch karakter van de besmetting en
- (3) het potentieel voor overdracht van het virus tussen mensen.

Aangezien het apenpokkenvirus een zoönotische ziekte is en aangezien die ziekte meerdere diersoorten kan besmetten, wordt aanbevolen de ziekte te plaatsen onder 1° Zoönotische ziekten ongeacht de soort : a) Virale zoönoses: -zoönosen verwekt door niet-humane primaten (bijv. ebola, apenpokkenvirus) en niet onder punt 17° Bij de niet-humane primaten.

Het Wetenschappelijk Comité vestigt ook de aandacht op andere virale ziekten bij niet-humane primaten waarvan sommigen zoönotisch zijn (Renquist and Whitney, 1987), zoals bijvoorbeeld het herpesvirus B dat op asymptomatische wijze voorkomt bij de chimpansee en dodelijk is voor de mens.

De illegale invoer van vlees van niet-humane primaten is ook niet zonder risico voor de volksgezondheid. Immers, een retrovirus (schuimend aapvirus) en herpesvirussen (cytomegalovirus en lymfocryptovirus) werden reeds aangetroffen in vlees van onder andere bavianen, chimpansees, mangabey-apen en groene meerkatten, dat in 5 Amerikaanse luchthavens in beslag genomen werd (Smith *et al.*, 2012). Nochtans, indien de " zoönosen verwekt door niet-humane primaten " worden opgenomen, zoals hoger gesuggereerd wordt, in punt 1° Zoönotische ziekten ongeacht de soort en a) Virale zoönosen, is het niet nodig om in detail de lijst van alle zoönotische ziekten van primaten te beschrijven in het koninklijk besluit. In dat geval omvat dit punt iedere besmetting van niet-humane primaten met virussen met zoönotisch potentieel.

## **2.6. Overwegingen met betrekking tot andere ziekten op de lijst van het KB van 3 februari 2014**

- Zoönose veroorzaakt door het norovirus: de virussen van het type Norovirus worden niet beschouwd als zoönotisch. Er is momenteel geen enkel bewijs van besmetting van de mens door norovirussen van dierlijke oorsprong. Norovirussen aanwezig in weekdieren (oesters, mossels) zijn afkomstig van een omgevingsbesmetting en niet van een specifieke vermenigvuldiging van het virus (Mathijs *et al.*, 2012).
- Nipah disease: Nipah disease is een Engelse benaming. "Infectie door het Nipah virus" is de correcte naam van de ziekte die twee keer vermeld zou moeten worden op de lijst: onder 1° Zoönotische ziekten ongeacht de soort en onder 8° Bij de varkens.
- Hendra virus: Hendravirus is de benaming van een virus en niet van een ziekte. "Infectie door het Hendra virus" is de correcte benaming van de ziekte die twee keer vermeld zou moeten worden in de lijst: onder 1° Zoönotische ziekten ongeacht de soort en onder 3° Bij de paardachtigen.

### **3. Besluit**

Het Wetenschappelijk Comité heeft een ontwerp van koninklijk besluit geëvalueerd tot wijziging van bijlage I van het koninklijk besluit van 3 februari 2014 tot vaststelling van aangifteplichtige dierenziekten. Het ontwerp bestaat uit de toevoeging van 4 ziekten aan de lijst van aangifteplichtige ziekten: infectie door het porcine epidemische diarree coronavirus, vogelcholera, infectie door ebolavirussen en apenpokken.

Het Wetenschappelijk keurt de opname van ebolavirussen en apenpokken in bijlage 1 van het ontwerp koninklijk besluit goed. Het Comité stelt voor om te wachten voor de opname van porcine epidemische diarree coronavirus. Het Wetenschappelijk Comité maakt voorbehoud over de noodzaak tot opname van vogelcholera op de lijst aangezien deze ziekte niet beantwoordt aan de inclusiecriteria die worden geciteerd in de inleiding van dit advies.

Voor het Wetenschappelijk Comité,

Prof. Dr. E. Thiry ((Get.)  
Voorzitter

Brussel, 26/12/2014

## Referenties

Alborali, G.L., Boniotti, B. and Lavazza A. Surveillance and control of PED coronavirus in pigs in Italy. Swine Enteric Coronavirus diseases meeting, Chicago, USA, 23-25 septembre **2014**.

Allela L., Boury O., Pouillot R., Délicat A., Yaba P., Kumulungui B., Rouquet P., Gonzalez J.P. and Leroy E.M. Ebola virus antibody prevalence in dogs and human risk. *Emerg. Infect. Dis.*, **2005**, 11, 385-390.

Avis 15-**2014** du Comité scientifique. Evaluation d'un projet d'arrêté royal définissant les conditions de police sanitaire régissant les échanges et les importations de certains animaux et définissant les conditions d'agrément des organismes, instituts et centres détenant de tels animaux (dossier Sci Com N° 2014/16). URL: [http://www.favv-afsca.fgov.be/comitescientifique/avis/documents/AVIS15-2014\\_FR\\_DOSSIER2014-16.pdf](http://www.favv-afsca.fgov.be/comitescientifique/avis/documents/AVIS15-2014_FR_DOSSIER2014-16.pdf)

ANSES. Saisine n°**2014**-SA-0087. Avis de l'ANSES relatif au risque d'émergence de la diarrhée épidémique porcine (DEP) due à un nouveau variant du virus de la DEP en France.

URL: <https://www.anses.fr/sites/default/files/documents/SANT2014sa0087.pdf>

Chastel. Le monkeypox humain. *Pathologie Biologie*, **2009**, 57, 175 - 183.

Christensen J.P. and Bisgaard M. Fowl cholera. *Rev. Sci. Tech.*, **2000**, 19, 626-37.

EFSA. Scientific report of EFSA. An update on the risk of transmission of Ebola virus (EBOV) via the food chain. *EFSA Journal*, **2014**, 12(11):3884. URL: <http://www.efsa.europa.eu/fr/efsajournal/doc/3884.pdf>

Euro Surveillance. Editorial team. Ebola Reston virus detected pigs in the Philippines. *Euro Surveill.*, **2009**, 14, pii: 19105.

Jung K., Wang Q., Scheuer K.A., Lu Z., Zhang Y. and Saif L.J. Pathology of US porcine epidemic diarrhea virus strain PC21A in gnotobiotic pigs. *Emerg. Infect. Dis.*, **2014**, 20, 662-5.

Goyal S. PEDV research updates: Environmental stability of PED (porcine epidemic diarrhea virus). University of Minnesota, US National Pork Board, **2014**.

Guarner J., Johnson B.J., Paddock C.D., Shieh W.J., Goldsmith C.S., Reynolds M.G., Damon I.K., Regnery R.L., Zaki S.R. and Veterinary Monkeypox Virus Working Group. Monkeypox transmission and pathogenesis in prairie dogs. *Emerg. Infect. Dis.*, **2004**, 10, 426-31. URL: [http://wwwnc.cdc.gov/eid/article/10/3/03-0878\\_article](http://wwwnc.cdc.gov/eid/article/10/3/03-0878_article)

Hanke D., Jenckel M., Petrov A., Ritzmann M., Stadler J., Akimkin V., Blome S., Pohlmann A., Schirrmeyer H., Beer M. and Höper D. A Case of Porcine Epidemic Diarrhea in Germany 2014 - Relation to Recent Strains from the United States? *Emerg. Inf. Dis.*, **2014**, sous presse.

Henniger T. and Schwarz B.A. Porcine epidemic diarrhoea (PED)- Neuausbrüche in deutschen Mastschweinebeständen. *Tierärztl. Umschau*, **2014**, 69, 394-7.

Mathijs E., Stals A., Baert L., Botteldoorn N., Denayer S., Mauroy A., Scipioni A., Daube G., Dierick K., Herman L., Van Coillie E., Uyttendaele M. and Thiry E. A review of known and hypothetical transmission routes for noroviruses. *Food Environ. Virol.*, **2012**, 4, 131-152.

Miranda M.E. and Miranda N.L. Reston ebolavirus in humans and animals in the Philippines: a review. *J. Infect. Dis.*, **2011**, 204 Suppl 3:S757-60. doi: 10.1093/infdis/jir296.

Pensaert M.B. and De Bouck P. A new coronavirus like particle associated with diarrhea in swine. *Archives of Virology*, **1978**, 58, 243-7.

Pensaert M.B. and Van Reeth K. Porcine epidemic diarrhea and porcine respiratory coronavirus. In: A.A.o.S. Practitioners (Editor), 29th Annual meeting of the American Association of Swine Practitioners, **1998**, pp. 433-436.

Pigott D.M., Golding N., Mylne A., Huang Z., Henry A.J., Weiss D.J., Brady O.J., Kraemer M.U.G., Smith D.L., Moyes C.L., Bhatt S., Gething P.W., Horby P.W., Bogoch I.I., Brownstein J.S., Mekaru S.R., Tatem A.J., Khan K. and Hay S.I. Mapping the zoonotic niche of Ebola virus disease in Africa. *Elife*, **2014**, 8, 3. doi: 10.7554/eLife.04395.

Renquist D.M. and Whitney R.A. Zoonoses acquired from pet primates. *Veterinary Clinics of North America: Small Animal Practice*, **1987**, 17, 219-240. URL: <http://pin.primate.wisc.edu/aboutp/pets/zoonoses.html>

Smith K.M., Anthony S.J., Switzer W.M., Epstein J.H., Seimon T., Jia H., Sanchez M.D., Huynh T.T., Galland G.G., Shapiro S.E., Sleeman J.M., McAloose D., Stuchin M., Amato G., Kolokotronis S.O., Lipkin W.I., Karesh W.B., Daszak P. and Marano N. Zoonotic viruses associated with illegally imported wildlife products. *PLoS One*, **2012**, 7, e29505.

Weingartl H.M., Nfon C. and Kobinger G. Review of Ebola virus infections in domestic animals. In : Roth JA, Richt JA, Morozov IA (eds): *Vaccines and Diagnostics for Transboundary Animal Diseases*. Dev. Biol. (Basel). Basel, Karger, **2013**, 135, 211-218.

## **Leden van het Wetenschappelijk Comité**

Het Wetenschappelijk Comité is samengesteld uit de volgende leden :

D. Berkvens, A. Clinquart, G. Daube, P. Delahaut, B. De Meulenaer, L. De Zutter, J. Dewulf, P. Gustin, L. Herman, P. Hoet, H. Imberechts, A. Legrève, C. Matthys, C. Saegerman, M.-L. Scippo, M. Sindic, N. Speybroeck, W. Steurbaut, E. Thiry, M. Uyttendaele, T. van den Berg, C. Van Peteghem<sup>†</sup>

## **Belangenconflict**

Er werden geen belangenconflicten vastgesteld.

## **Dankbetuiging**

Het Wetenschappelijk Comité dankt de Stafdirectie voor de risicobeoordeling en de leden van de werkgroep voor de voorbereiding van het ontwerpadvies. De werkgroep was samengesteld uit :

Leden van het Wetenschappelijk Comité                      T. van den Berg (verslaggever), E. Thiry, C. Saegerman, J. Dewulf

## **Wettelijk kader van het advies**

Wet van 4 februari 2000 houdende oprichting van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, inzonderheid artikel 8;

Koninklijk besluit van 19 mei 2000 betreffende de samenstelling en de werkwijze van het Wetenschappelijk Comité ingesteld bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen;

Huishoudelijk reglement, bedoeld in artikel 3 van het koninklijk besluit van 19 mei 2000 betreffende de samenstelling en de werkwijze van het Wetenschappelijk Comité ingesteld bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, goedgekeurd door de Minister op 9 juni 2011.

## **Disclaimer**

Het Wetenschappelijk Comité behoudt zich, te allen tijde, het recht voor dit advies te wijzigen indien nieuwe informatie en gegevens ter beschikking komen na de publicatie van deze versie.